

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldjenek az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetői árak:
Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fl.

Hirdetések elfogadtnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukas M., Oppelik A. «Altalános Tudósító» hirdetői osztálya Budapest.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilttér petitaora 20 fl.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye.

A helyzet javulásához.

A politikai béke, a melyet ma világ békének jeleznek, — általában csak mint egyik alárendelt része azon problémának nyilvánul, a melynek az összes civilizáció csucsponjtjának jelentőségét nyeri.

Ezen probléma szerencsés megoldásában rejlik a népek jóléte, boldogsága; noha vannak sokan, kik ezen világbékekérdésének a megoldását — utopiának mondják s annak tartják.

Láthatjuk ezekből, hogy az embereknek az által még nem hozzuk meg a bekét s a boldogságot, ha egyezkedések, konvenciók és törvények alapján csupán — csak élet-helyzetüket megváltoztatjuk e mellett pedig, őket magukat figyelmen kívül hagyjuk: hanem hogy a fönt érintett célt csak akkor érjük el, s azt mintegy örökre biztosíthatjuk is, ha mindenekelőtt magukat az emberekkel, vagy is szellemi tökéletlenségüket nézeteiket tanrendszereiket — belevonjuk; s így őket olyanokká átváltoztatjuk, a melyeknek a boldogság s a béke korszakában lenniök kellene.

Egész jelenünk, mely a társadalmi, politikai, köz- és magán-, hivatás- és rangéletben stb. csupa ilyen üres külső forma és megállapodás, megalkuvásból van összetéve, élő példa ennek illusztrálására. Hogy csak egy igen közel fekvő példát előhozzunk, utalunk az állami- és az u. n. társadalmi törvényekre, a melyek dacára, hogy évezredek óta a legnagyobb lelkiismeretességgel kezeltetnek, a gazemberségnek mai napig sem voltak képesek véget vetni és egyáltalában nem tudtak volna javuló eredményt fölmutatni, ha különösen az utolsó évtizedek óta a felvilágosodottság és nevelés segítségükre nem jönnek.

Tőlünk a baj legbecsületesebb törekvés dacára sem akar eltávozni. Lehetetlen a szociális kérdést csak mint társadalmi kérdést és csak önmagában megfejteni, lehetetlen a béke kérdést csak mint békekérdést és csak önmagában megoldani, — ha e dolognál, mint a mult és jelenkor azt minduntalan akarta és akarja csupán csak megállapodásokra és tisztán oly külső rendszabályokra szorítkozunk, a melyeknek: a választott bíróság, leszerelés, törvényhozás, a tulajdon szabályozása stb.

Az emberiség ama bajokból, a melyekben egész szervezete szenved, csak egységes terv szerint gyógyítható, melyet nem a betegség tünetei, hanem annak fészékére kell irányozni. És nem önálló pártoknak akár socialistáknak, akár békebarátoknak szabad egymásra való tekintet és törekvésük mélyebb létalapja nélkül a társadalmi érdekeiért sikra szállaniok: hanem inkább egységes nagy szervezet kell, hogy a „siralom-

völgy“ sanálásával törődjék, mely minden szétforgácsolt pártokat magába össze olvaszson.

Sajnos, amint azt korunk mutatja, ez is megfordítva kezdik, mert minden párt nem annyira az egész társadalom, mint inkább a párt külön érdekeiért, tehát az ő társadalmi rétege érdekében száll sikra. Pedig az egész társadalmat az állászatársadalom igényeihez képest és nem sokféle elágazásának egyike érdekében kell átalakítani. Az állászatársadalom csupán a munkásosztály legnyomorgobb fajtája és követelményeinek megfelelőleg átalakítani kész bolondság. A pártéletnek semmi esetre sem volna szabad antagonistikusnak lennie; a mai pedig az.

Egyre megy tehát, akár melyik korunkat mozgató kérdésből indulunk is ki, mindenkor ama meggyőződésre jutunk, hogy a mindenkori problémánk a többivel a legszorosabb (connexusba) vonatkozásba jut, a hogy egy minden testvérrel közös eredetre utal, mely minden vívmányukat, vagy balsikerüket föltételezi.

Igy vagyunk a kultúra minden vívmányával; a civilizáció összes hagyományai, a jók és rosszak egyaránt, egymást föltételező függőségi viszonyban vannak egymáshoz: mindegyikük csakis az egész kör összes pszichikai és fizikai fonainak egymással való összeköttetéséből magyarázható és fejthető meg.

Ez vezethet a helyzet javulásához.

Cselkó József.

Az iparosíjjak márciusi ünnepélye.

Lélekemelő módon folyt le a szép hazafias ünnepély, melyet a helybeli Iparosíjjasági Egyesület f. hó 14-én, március 15-ének előestéjén rendezett. Jelentőségében azzal nyert különös fontosságot ez az ünnepély, mert fiatal egyesület rendezte, oly egyesület, mely tulnyomó részben horvátajku tagokból áll — sőt külföldiekből is — kik a társadalmi érintkezésben nem hazánk zengetes nyelvét használják; de szívben már teljesen magyarok s az egyesület helyiségeiben a magyar nyelv használatába is bizonyára teljesen bele gyakorolják magukat.

S hogy jó uton haladnak, tanúságukat rólá már műkedvelői színelőadásukkal a télen s bebizonyították ezuttal is, amikor hazafias ünnepély keretében dalárdájukat mutatták be.

Ha továbbra is ekként izmosodik az egyesület, valóban tényezője lesz a magyaroságnak határszéli városkánkban. Mert oly rétegben terjeszti a magyar érzést, mely foglalkozásánál, nézeteinél, anyagi helyzeténél fogva az általános áramlattal nem uszik,

hanem szerényebb keretben mozgó életcéljainál fogva magyarság tekintetében sem tarthat lépést és nem haladhat egyformán egyéb osztályaiival a város lakosságának, kik hivatásuknál fogva sokkal előnyösebben aknázhatják ki a kínálkozó előnyöket: hogy az iskolában elsajátított magyar nyelvben magukat tökéletesítsék, magukat megerősítsék.

Érezzük is mindnyájan, hogy már ebből a szempontból is volt és van szükség erre az egyesületre. Ahol ismereteiket előadások alapján gyarapíthatják, ahol a barátságos érintkezés hatása alatt a társadalmi érintkezés bizonyos finomságaihoz hozzászoktatva, folytonos magyar társalgás mellett városunk iparosíjjai a társadalomnak nemcsak hasznos polgáraivá, de a Haza hű fiaivá is legyenek.

S hogy ebben az irányban működik az egyesület, elárulta a lefolyt ünnepély is. Nem politikai ünnep volt ez, de hazafias megnyilatkozás a legnemesebb fajtájából. A gazdag műsor minden pontjából a legtisztább hazaszeretet áradt ki. A fiatalság üdesége sugárzott ki a keretből s kellett megnyugvást lebilincselő nyugodtságával, érett komolyságával, mélységes tiszta hazafiságával.

»Mi is azért gyűltünk itt össze — mondta az egyesület elnöke ünnepi beszédjében — mert a magyar társadalom egyik szervének tekintjük magunkat. A Csáktornyai Iparosíjjasági Egyesülete is a magyar állam-eszme szolgálatába állott. Az egyesület tagjai a hazaszeretetet zárták kebelükbe s irták a hazafiságot jellegűl zászlajukra; mely zászló alatt mindenkor büszkén jelennek meg a nyilvánosság előtt s ma kétszeres önértettel hajtják meg azt a társadalom előtt: mert első ízben van alkalmuk hazafias érzésükről beszámolniok s mert első ízben van módjukban hódolatukat mutatni be a magyar géniuszunk, mely március 15-én fokozottabb mértékben föllobban.«

Szép szavak, melyek programnak is beillenek s legjobban árulják el az ünnepély intencióját, melyet nem azért rendeztek, hogy ezzel politikát üzennek, de hogy a hazaszeretet s hazafiság ápolására, erősítésére eszközül használják fel.

Üdvös hatással van a hazafias ünnepnek ilyenét való kihasználása nemcsak az egyesület tagjaira, de a társadalom ama köreire is, kik hazafiság tekintetében irányításra, ugyszólván nevelésre szorulnak még úgy nálunk, mint minden a miénkhez hasonló egyéb nemzetiségi vidéken is!

Az ünnepély este hét órakor kezdődött. Már ezt megelőzőleg nagy sokaság gyűlt össze a tüzoltóság szertára előtt, hogy a zászló alatt onnan elinduló egyesület tagjaihoz csatlakozzék. Nyolc óra volt már, mire Sárközy hazafias indulói mellett — ki mel-

lesleg megjegyvezve ingyen vállalkozott a terhes földadatra — bontakozott ki a fátylás és lampionos menet, mely több száz főre szaporodott, mire az ünnepély színhelyére: a templom elé ért.

Itt egy egyszerű, de izlésesen díszített tribünön — Frász hazafias munkája — folyt le az ünnepség első része. Kiemelkedő pontja volt ennek az egyesület alelnökének, Karakai Györgynek tüzes beszéde, mely hazafias lelkesedésével megtalálta az utat minden hallgatónak a szívébe. Elele képzeltük magunkat az igazi márciusi nap eseményeinek kellő közepébe. Akkor is csak ily lelkesedéssel folytathat le ez a nap, amikor a magyar szabadság születése napja szüziess patyolatából kibontakozott. Hatásában előmozdította ezt az érteletes beszédet Himfy Lajos kitűnő szavallata, ki magyar ruhában, kardosan, Petőfi Talpra magyarját adta elő rendkívüli hatás mellett, zúgó taps kíséretében. Közben az egyesület dalárdája a Himnusz-t a Talpra magyarul énekelte.

Majd a Kossuth nóta éneklése közben — melyben az egész közönség vett részt — folytatta tovább utját a menet, közbe-közbe hazafias dalokat énekelve, míg a szertár előtt a fátylakat el nem oltották.

Az ünnepély befejező másik fele a Zrinyi-szálló nagytermében folyt le, melyet díszes közönség teljesen megtöltött. Itt is nagyon ünnepélyes volt a hangulat. Az ünnepély itt is a Himnusszal kezdődött. Következett utána Sáfrán József szép előadása, ki igaz érzéssel szavallata el Honthy költeményét Március idusáról. Ezt folytatta a Tavasz elmúlt éneklése, mely nagy tetszést aratott.

Az ünnepély kimagasló része Zrinyi Károly ünnepi beszédje volt. Lendületes szavakkal méltatta a nap jelentőségét s mutatótt rá azokra a vívmányokra, melyekkel március 15-ike a nemzetet megajándékozta. Különösen nagy hatást ért el, amikor a kárda jelentőségét kezdte fejtegetni — mit az egyesület tagjai állva hallgattak végig — s kérte őket, hogy a nemzet színeit mindenkor becsüljék, a magyar nyelvet mindenkor szeressék. »Hadd tudja meg itt mindenki, magyar és nem magyar, hogy itt a határszélen, ebben a városban, ennek az egyesületnek falain belül, ennek a zászlónak az árnyában a tiszta, a seplőtelen hazafiságot szivtatók magatokba; hadd érezze az egész világ, hogy ezt a hazaszeretetet a társadalmi érintkezésbe is szívtévték«.

Hosszas taps jutalmazta a lelkes beszédet befejező részének a hatása alatt, amikor szemeik elé állította a márciusi ifjakat s eszméket s lelkökre kötötte szülőházajuk iránt való köteleességüket.

Az ünnepi beszédet követett Kurucdalokat oly hatással énekelte a dalárda, hogy kétszer kellett megismételnie.

Falrengető taps kíséreté Himfy Lajos Talpra magyarját is, meg az utána elhangzott éneket is, melyet meg kellett újránizniok. Befejező pontja volt a programnak a Szózat, melyet a közönség állva hallgatott végig.

Ugy ezt az éneket, mint a többi dalokat is a legnagyobb szabattossággal énekelte az énekkar. Valóssággal el volt ragadtatva a közönség az iparosifjak előadása által, kik minden iskolázottság nélkül mégis oly tökéletesen be tudták az énekeket tanulni.

Egygyel több ok arra, hogy az egyesület jövőjében bízzunk s hogy tőle még több sikeres életjelt várhatunk. S szinte örülünk neki, hogy ezt a reményt magunkban táp-

láthatjuk is, mert az egyesület eddigi szereplése a legszebb reményekre jogosíthat s bizonyít amellelt, hogy az iparosistályban is van hazafiság s hogy a prózai napi munka sem öli ki az emberben az idealizmust: csak legyen mód és hely, ahol a szikrált meggyujtsák s ahol a föllobbant lángot állandó lobogásban tartásák.

A közönség kora hajnalig együtt maradt s Sárközy kitűnő zenéje mellett mulatott igazi hazafias lelkesedéssel. Hogy tőszttában sem volt hiány, magától értetődik.

Nagy hatást kellett Kollárits Mihály kir. eljárásbíró verses felkőszöntője, ki a hazafias egyesületet éltette. Zrinyi Károly elnök Kollárits Mihályra, az ünneplő közönség legőreggebb tagjára emelte poharát. Az elnököt az egyesület részéről Himfy Béla köszöntötte fel, mit elnök megköszönve poharat emelt Csáktornya közönségére, mely az egyesületet eddig oly szeretettel támogatta. Wollák Rezső is felkőszönteltén, válaszában kitartásra, ősszetartásra s munkálkodásra intette az egyesület tagjait.

Mejegyvezük még, hogy egy-két sajnáltni való incidensből eltekintve az egész ünnepély alatt a legszebb rend uralkodott s hogy a város lobogódsízt öltött.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálozás.** Szeiverth Antal csáktornyai magánzó folyó hó 18-án araggeli órákban 56 éves korában meghalt. Az elhunytban Csáktornya ngy község egy érdemes s tisztelt polgárát vesztette el, ki ugyszolván a legutóbbi időkig tevékeny részt vett Csáktornya közügyeiben. Régebbi időben a volt csáktornyai dalárdának buzgó tagja. Hosszu éveken keresztül, a csáktornyai Takarékpéntárnak igazgatója s a csáktornyai önk. tűzoltó egyletnek a tőparancsnoka volt. Az elemi és polg. iskolának előbb iskolaszéki tagja utóbb gondnoksági tagja volt s mindezen dolgokban lelkiismeretesen munkálkodott egészen a mult év tavaszáig, mikor is hirtelen beállott betegsége a további társadalmi buzgalkodásának gátat vetett. Temetése 19-én délután fél 5 órákor volt a város közönségének általános részvétele mellett. Kiterjedt rokonság gyászolja. A család különben a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a maguk és az összes rokonok nevében fájdalomtelt szívvvel jelentik az áldott lelkű férjnek, a jó atyának és testvérnek Szeiverth Antal urnak folyó hó 18-án reggel 4¼ órákor, életének 56. és boldog házasságának 27. évében történt gyászos elhunytát.

A boldogult hült teteme folyó hó 19-én d. u. 4¼ órákor fognak a helybeli róm. kath. sirkerthben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 21-én d. e. 10 órákor fog a helybeli róm. kath. templomban az Urnak bemutatattni.

Csáktornya, 1904. március 18.

Áldás és béke hamvaira!

Az elhunyt haláláról a csáktornyai önkéntes tűzoltó-testület is adott ki gyászjelentést, mely a következőképen szól:

A csáktornyai önk. tűzoltó-egylet fájdalomteltlen jelenti 24 éven át volt szeretett és ügybuzgó tőparancsnokának Szeiverth Antalnak folyó hó 18-án reggel 4¼ órákor történt gyászos elhunytát.

Csáktornya, 1904. március 18.

Béke hamvaira!

— **Nyilvános nyugtázás és köszönet.** A csáktornyai áll. elemi iskola könyvtárának segélyezésére a Csáktornyai Takarékpéntár Részvénytársaság 20: azaz husz koronát

volt szives adományozni. Ugyanczen intézet szegény tanulóinak tankönyveire a Murakőzi Takarékpéntár 20: azaz: busz koronát, a Csáktornya Vidéki Takarékpéntár Részvénytársaság pedig 40: azaz: negyven koronát volt szives rendelkezésünkre bocsájtani. Míddn ez ősszegek átvételét elismerem, kedves köteleességemnek tartom ezen nemeslelkű adományokért nevezett takarékpéntáraknak intézetünk nevében hálás köszönetet mondani. Csáktornyan, 1904. március 12-én. Polyák Mátyás, áll. isk. igazgató.

— **Eszküvő.** Czövek István csáktornyai m. kir. adóhivatali adópéntárnok folyó hó 17-én esküdtől örök hűséget Nuzsy Teréz kisasszonynak Csáktornyan. Tartós boldogságot kívánunk!

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Czehenter Ilona muracsányi községi kisedővónót a drávaegyházi állami óvodábcz óvónóvé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Rosenberg Izsó nagybajomi kereskedő eljegyezte Guth Samuel két helyi kereskedő kedves leányát, Boriska kisasszonyt.

— **Vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a kolori fájdalmas pénteki bucsúvásár ez évben f. hó 25-én tartassék meg, és azon bármiféle áru hozható forgalomba.

— **Záróra.** A helybeli kereskedők kölcsönös megegyezés szerint üzleteiket tudvalegőleg április 1-től szeptember 30-ig esti 8 órákor, október 1-től március 31-ig pedig esti 7 órákor zárják. Ez évben azonban, tekintettel a korán eső husvéti ünnepre, a 8 órai zárás kivételesen már március hó 21-én kezdődik.

— **A ki kertjézt szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fdezzétszükségletét *Mautner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33.* A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonosságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Eszküvő.** Schwarz Adolf budapesti tisztviselő Schwarz János helybeli rabbi fia, f. hó 10-én vezette oltárhoz Krakóban Fürst Irma kisasszonyt.

— **Pályázat körorvosi állásra.** Az alsódombori körorvosi állásra, mely körorvosi körhöz Alsódomboru, Kotor, Muravid nagyközségek, Szentmária és Alsómihályovec községek tartoznak, f. évi április 5-én délután 4 óráig terjedő határidővel pályázat van hirdelve. A választás április 9-én lesz Alsódomboruban. A körorvos évi fizetése 1300 korona s 240 kor. fuvardij. A pályázatok a perlaki löszolgabírói hivatalhoz küldendőek.

— **Általánosan ismeretes,** hogy a csuz és köszvényes bántalmak legjobb gyógyszerere a Zoltán-féle kenőcs, mely még a legmakacsabb csuz és köszvényes bajokat is néhány nap alatt meggyógyította, mit számtalan köszönő levél bizonyít. Úveje 2 K. Zoltán B. gyógytárában Budapesten.

— **Sorozás.** A csáktornyai járásban levő ujjczállításra kötelezettek sorozása ápril. 14, 15, 16 és 18-án lesz Csáktornyan a »Zrinyi Szálloda» nagytermében. Ezen sorozáson az 1903 évi ujjczállításra kötelezettek, tehát az 1880, 1881 és 1882. évben született hadkötelesek lesznek megvizsgálva. Megpedig: április 14-én a Csáktornya nagyközségi, Csáktornya-vidéki és beliczai körjegyzőségekbeli mindhárom korosztályba tartozó állítas kötelesek; április 15-én a Dráva-vásárhely nagyközségi, drávacsányi és muraszentmártoni körjegyzőségbeli mindhárom

korosztályba tartozó állítás kötelesek; április 16-án a stridói, felsőmihályfalvai és vizi-szentgyörgyi körjegyzőségekből mindhárom korosztálybeli állítás kötelesek és április 18-án a muraszterdahelyi, murasiklósi és hottornyai körjegyzőségből mindhárom korosztályba tartozó állítás kötelesek.

— **A varazdi gőzfürdő** folyó március 20-tól kezdve mindennap délelőtt s délután nyitva lesz.

— **A Horgony Pain-Expeller** (Richter-féle Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű házi-szerre lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípő-fájdalom, fejfájás, köszvény, csuszán stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkór, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig látározottan: »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment«-et tessék kérni és a »Horgony« véd-jegre figyelni kell.

— **Mezei egerek irtása.** Múlt ősszel s a tél elején is sokat szenvedtek a vetések, de még inkább a herések és lucernások a mezei pocoktól (egerek). A tél folyamán sok elpusztult ugyan, de mégis elég maradt, hogy félni lehessen a kora tavasszal való nagymérvű elszaporodásuktól. Az Allami Rovartani Allomás ez okból arra figyelmezteti a gazdákat, hogy már most márciusban és áprilisban fogjanak hozzá az irtáshoz. A védekezésben célszerűnek bizonyultak az olesó és jól működő hohlenheimi egérfogók Ott ahol az állattenyésztés s a vadállomány érdeke megengedi a foszforral való mérgezés is sikeresen használható. A pocok irtására bővebb felvilágosítást a Rovartani Allomás ad.

— **Zalavármegye építkezési szabályrendelete.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága az egész megye területére (: kivéve Zalaegerszeg és Nagykanizsa rend. tanácsú városokat) kiterjedő hatállyal építkezési szabályrendeletet alkotott s ezt am. kir. belügy-miniszter folyó évi január hó 22-én jóváhagyta. E szabályrendelet értelmében új épületek emeléséhez a meglevő lényegesen átalakításához hatósági engedély szükséges, mely építési engedély kiadása iránti kérvények mindig a községi elöljáróságához nyújthatók be. Az építési engedélyek kiadásánál figyelemmel vannak: közegészségügyi, tűzrendészeti, közlekedési, stb. szempontokra és pedig oly mértékben, mint azt a most jóváhagyott s február 1-óta érvényben levő megyei építkezési szabályrendelet előírja. Mivel ezen építkezési szabályrendelet oly feltételekhez is köti az építési engedélyek kiadhatóságát, a milyen dolgokra sok esetben eddig nem kellett figyelemmel lenni, azért igen helyesen tesznek azok, kik az építési engedély kérése előtt az építési szabályrendeletet tanulmányozzák és a tervet a szabályrendeletnek megfelelően készítik el, mert ezáltal sok kellemetlenségtől óvják meg magukat s az engedélyt is rövidebb idő alatt kapják meg. Az engedély kiadása előtt az építkezést megkezdeni tilos. A szabályrendeletet betekintésre, a községhezánál bárki megkaphatja. Az egész szabályrendeletet hasznosságánál fogva nem közölhetjük minden, de a lényegesebb §§-ok közül legyen itt néhány:

24. §. Vályog, tömés, vagy vertföldből épült, vagy a faszerkezeti házak alá a földszinti padozat magasságáig az alapjai kőből, vagy égetett téglából készítenők.

Sövény, vagy fonásból házat építeni tilos.
25. §. A lakházak azon falai, melyek a tetőzet és mennyezet hordására szolgálnak, legalább 1 1/2 téglavastagságban építendők. Az alapfalak és ha az épület alatt pincze van, a pinczefalak is minden

esetben 1/2 téglával vastagabban építendők a földszinti falaknál.

28. §. Lakoszobák belső magassága (padlótól a mennyezetig) 2.8 méternél, városi jeleggel bíró községekben 3 méternél kevesebb nem lehet, oly épületben, mely csak egy lakó szobával bír, a lakószoba területé 2.5 m²-nél kisebb nem lehet.

30. §. Lakóházakban a főajtó 1.80 cm-nél alacsonyabbak és 90 cm-nél szűkebbek az ablakok pedig 80 cm-nél alacsonyabbak és 50 cm-nél keskenyebbek nem lehetnek.

Az ablakoknak a szobán úgy kell elhelyezve lenniök, hogy azokon a napsugarak a napnak egy leketőleg a szobába juthassanak.

Az ablakoknak a szobák nagyságához lépest kellő számúknak és sarokkal ellátva, kinyithatóknak kell lenniök, 25 m² területtel bíró lakószobában 2 ablak alkalmazandó.

31. §. Lépcsőket az építési vonalon kívül az utcára építeni tilos.

32. §. Minden épület úgy építendő, hogy az magában is fenállhasson. Közös falakat még a szomszéd beleegyezésével sem szabad építeni.

33. §. Épületek alatt pincék jól kiégett téglá, vagy jó minőségű terméskő boltozattal akként építendők, hogy azok a beomlás veszélyének ne lehessenek kitéve.

34. §. A padlás újonnan emelt épületeknél legalább 10 cm. agyagtapaszsztal, vagy pedig téglalaburkolattal látandó el.

36. §. Lakházak kémény nélkül nem építhetők. Kémény nélküli házak lényegesen átalakítása esetén szintén kéménnyel látandók el.

A kémények tűzbiztos anyagból — a tető gerincén felül legalább is egy méter magasságig építendők.

37. §. Ha a kémény egy szomszédos tűzfal mellett nyulik fel, akkor ezen tűzfal felső párkányán felül legalább is 1 méter magasságig kell kinyulnia.

47. §. Épületek fedéséhez cserép, pala vagy más tűzbiztos anyag, továbbá fazsindely, zsupp, vagy nád alkalmazható.

Zsuppallal és náddal való fedés azonban csak akkor alkalmazható, ha az ily anyaggal fedett épületeket egymástól és a szomszédos épületektől legalább 15 méter távolság választ el.

Városi jeleggel bíró községek épületeinek fedéséhez tűzbiztos anyagokon kívül fazsindely is alkalmazható, míg kovacsütőhelyek, gőzmalinok és egyéb tűzveszélyes telepeknél befedéséhez csak cserép, pala vagy más tűzbiztos anyag alkalmazható.

48. §. Fazsindelyvel fedett lakóházak egymástól és a szomszéd telken levő ugyancsak fazsindelyvel fedett lakóházaktól való távolsága 15 méternél kisebb nem lehet.

51. §. Minden háztulajdonos köteles meglevő régi, valamint újonnan építendő házában szemétdögrőt, továbbá árnyékszékét építeni, azoknak tartalmát időközönként kihordatni, mindenkor pedig arról gondoskodni, hogy abból az ürülék és a trágya le az udvarra, utcára s a szomszéd telkére ki ne folyék.

Trágya, szemét és pócegdörrök a szomszéd telektől legalább 2 méter, kutaktól pedig legalább 12 méter távolságra építendők. Árnyékszék, ólak, trágya, szemét- és pócegdörrök az utca vonalába nem építhetők.

53. §. Újonnan épített lakházba bekötözöködni mindaddig nem szabad, míg csak az épületet a községi elöljáróság a községi, illetve kör-örvossal meg nem vizsgálja s arra a lakhatási engedélyt meg nem adja.

KÖZGAZDASÁG.

A szuperfoszfát és Thomas-salak értékének összehasonlítása.

Barth németországi jószágigazgató rétén és szántóföldön érdekes összehasonlító trágyázási kísérleteket végzett, a melyek eredményeit a következőkben ismertetjük.

Hogy a foszfortrágya biztosan érvényesüljön, kaint és chilisalétrom használtatott alaptrágyául, miután pedig a szuperfoszfát vízben oldható foszforosava aránylag drágább

mint a thomas-salak czitratoldható fosfor sava, a két trágyaféle olyan arányban alkalmaztatott, hogy a felhasznált mennyiségű trágya értéke egy az egyik. mint a másik foszfortrágyánál ugy az volt. Ezen kísérletek czélja tehát annak megállapítása volt, hogy milyen viszonyok között lehet az egyik foszfortrágyát a másikkal helyettesíteni azon czélból, hogy ezáltal a trágyázás kevesebbe kerüljön. A kipróbálásra használt Thomas-salak citromsav-oldhatósága 17.25%, a szuperfoszfát vízben oldható foszforosav tartalma 18% volt.

A kísérletek agyagtalajon zabbal takarmányrépával és a gazdaság lözeges jellegű agyagos réjtjén végeztek a zabbal bevetett terület azelőtt parlag volt, sohasem trágyázottat és a vetést megelőző év nyarán törtétt fel. A mész októb. r végén szórattott ki és ezután a terület megboronáltatott. A kaint, Thomas-salak és szuperfoszfátot 1902 év március végén szórták el és április 3-án vetették a zabot. A nyári időjárás nagyon kedvezőtlen volt, de a négy részletben alkalmazott chilisalétrom ezen sokat javított. Az aralás augusztus 22-én eszközöltetett.

A takarmányrépa kitűnő kulturállapotú talajba került, az elővetemény 1899-ben zab volt mésztrágyázással 1900-ban burgonya istállótrágyával, 1901-ben Thomas-salak szuperfoszfáttal volt. A mész szintén október végén szórattott ki és elboronáltatott, 1902. március végén a talajt megszántották és április 23-án ismételtlen szántották, azután kiszórtatott a Thomas-salak, kaint és szuperfoszfát lehengerezetett. Április 24-én vetették el az ockendorfi répát és a tenyészet ideje alatt négyszer megkapáltak. A chilisalétrom itt is felültrágyázással adatott, a kisedés ideje október utolsó hete volt.

A réten a mész szintén október végén szórattott ki, a Thomas-salak, szuperfoszfát és kaint pedig március 17-én. Az időjárás a tenyészet ideje alatt kedvezőtlenül hideg volt, de azért a trágyázott parcellák növényzete a heréfélek buja fejlődése révén nagyon kivált a trágyázatlan parcellák közül. A szénatermés július 14-én, a sarju szeptember 25-én kaszálattott.

A trágyázás jövedelme, a műtrágyák árának leszámlálása után a zabnál Thomassalakkal 38.90 márká, szuperfoszfáttal 55.15 márká, takarmányrépán thomas-salakkal 56.83, szuperfoszfáttal 60.37, a réten thomas-salakkal 27.39, szuperfoszfáttal 29.38 márká.

A szuperfoszfát tehát mind a három növénynél, különösen pedig a zabnál sokkal jövedelmezőbbnek bizonyult mint a thomas-salak, s ez a kísérlet is kétségtelenül teszi hogy különösen a rövid élettartamú növény-nél a szuperfoszfát mindig nagyobb hasznot adó, értékesebb trágya, mint a salak

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hashajtó vizet, tartós hashajtó hatása és emulsióra méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József keserűvizet**.

Felolvas szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Csáktornya«, i t. d.

Gospodarstvo.

Pletenje košarah.

»Sila grade ruši.« Tak veli jedno staro prirečje. Istinu ima. Nikaj na svetu negene tuliko človeka, kak sila. To je jeden dober majster, koj nas navči delati, delo obljubiti. Jeden dober odgojitelj je to, koj nas privuča kak je treba »hoteti.« Jer ako čovek »hoče«, onda neima neprilike, koja bi ga mogla zadržati. Hotenje je najjakše na svetu. Bez hotenja nega dela, nega življenja.

Ja vnoگو i vnoگوput velim ovde mojim čitateljom, da samo je hoteti treba i sigurno bude nam taki bolje išlo. More biti da od kraja budemo vnoگو neprilike imali, ali ako stalno i tvrdo hoćemo, nazadnje budemo ipak postigli cilj.

A kaj je taj cilj? Nikaj drugo, od sadašnjega bolši gospodarstveni stališ, od sadašnjega blaženese življenja, da gazda više nebude moral čutiti strada i glada, da bude si poljodolavec sa poštenim delom čim više priskrbel, zvun, da bi moralo njegovo telo stradati. Zato govorimo mi, zato harcujemo, navučamo. Govorimo od sredstvah, sa kojimi bi se mogel pobolšati stališ gazdov. Kak bi više penez ostalo vu žepu gazde. Jer samo to jedino valja denes.

Gazda vnoگو takvih izdatkov ima, koje nebi moral imati. Vnoگو takve droberije mora za drage peneze kupiti, kaj ako bi

doma se napravilo, tak rekuć nikaj nebi koštalo. Keše, košare: slamnate i šibnate, korita, slamnate škrljake, mosore za sol i t. d. to sve mora kupiti gazda. Vu vnoگوih mestah već i porišća zubaće, štile na motiku, lopatu kramp, rasuhe. To sve peneze košta. Peneze košta, jer drugi dela. Či bi mi delali, već nebi tuliko koštalo.

Ne velim, kaj bi gđo po leti se sa takovimi malimi stvarimi mudil. Oh vu leti je drugoga dela je. Čuda vekšega dela, kak da bi čovek košaru plet. Za to je zima. Ako je Bog nekojim živinam dal tu narav, da po zimi spiju čoveku nije dal. Ona živina spi i ne jede. A kuliko je takvih ljudh, koji čez celu zimu spiju, ali — zato i jedeju, pušiju, pijeju i po gostovanji hodiju. Vnoگو drugo nikaj nedelaju, kak jedeju pak spiju! — — Rečite, da bi ovi čez ono vreme kaj preveć spiju, si zeli vu ruke nekačov posel, bi delali zubačišće kosišće, pletli keše, korpe, škrljake, nebi Bogu povoljneše učinili, kak pak da spiju! Pak zvun toga kaj bi doma napravili, ono nebi trebalo drago kup vati.

Tu su na priliku košare Čista jednostavna stvar, pak ipak kuliko košta, ako nju je kupiti treba! Nebi se to po zime moglo doma napraviti, na mestu toga, da se krađemili dan Boga. Kaj bi to koštalo ako bi se doma napravilo? Nikaj tak rekuć.

Jer šibeju vu svakim bereku najđe človek. Pak ako je i groš ili seksar treba platiti od njega, to je mali penez. Ako iz sla-

me plete, slamu doma ima. I to nekošta vnoگو. A vremena je dosta. Iz čistoga dugčasa bi se mogli stem baratati. Pak bi andu imali košare (korpe) za melu za jajci, za sad, s jednom rečjom za sve, za kaj bi hoteli. Pak ako bi i više spleli, sigurno bi mogli prodati. Osobito za sad voziti košare se svigdar, da vreme tomu dojde drago more prodati.

Ali to bi nam bilo najbolše, da bi tak naši penezi nam vu žepu ostali. Mi bi si košare napravili kak bi mi hoteli, kak bi velike, visoke, široke, jake samo hoteli i zadovoljni bi bili sigurno sa njimi, jer smo je mi napravili.

S tem bi takaj nekačov prešparali. Opravudeci, ženi rubca. Sad probajte računati. No, jeli neimam istinu? Kajne da je bolše korpe doma delamo kak po forintu, po koruni drago kupovati. Mala je stvar ali ako dobro premislimo sigurno budemo na pravi trag došli. Samo me poslušnite.

L. R. J.

Kaj je novoga?

Kuliko je vredna jedna ptičja gujezda?

Lehko bi mogli odgovoriti da nikaj. Jer sama gujezda najvišekrat nikaj nije vredna. Ali ako si premislimo da vu gne-

ZABAVA.

„Vitez samolad“ i liepa Janica.

Poslie preobladanja turske vojske pred Bećom, je nieki Kolšitzki otvoril prvu kavanu u Beću (godine 1684) i vrlo je dobro ta kavana išla. Poslie njega su i drugi nasledovali, a med njimi je bil nieki Peter Pernaumer, koj si je tim izbilja i liepoga imetka stekel. — Kak pak je to načinil, vriedno je pripoviedati, a još više pak to, da je uslied toga dotieral do toga, da je postal tastom pravoga grofa, za ono vrijeme riedkra stvar.

Na novem pijacu je gradjan Peter Pernaumer otvoril svoju kavanu, u kojoj o kakovom luxusu nije niti govora bilo, ali u toj nizkoj kavanskoj sobi je gospodarila liepa Pernaumerova žena a u kutu u nekačovoj kakti prodekalnici je sedela — kakti prva kassirica — isto tak liepa i mlada kćerka kavanarova Janica, kojoj za volju je mnogi plemenitaš i officir u rečenu kavanu rado zalazil, šalicu kave i pipu napunjenu hollandezkim duhanom si zapovedal i liepom Janicom se zabavljal.

Janica ja bila magnet, a Pernaumer je to dobro znal. I kak goder se je mogel pohvaliti, da ima izvrstnu kavu i izvrstnoga hollandezkog duhana, k tomu najbolje liqueure i razne žganice, isto tak je sa sigurno znal, da mnogi plemenitaši, činovnici, trgovci i gradjanski mladi sinovi, koji su razmeli se života uživati, nebi u njegovu nezatnu kavaniću zalazili, da im nebi njegova liepa kćerka vlastitimi prsti hollandezke pipe tim finim duhanom punila i svojimi liepimi dosietkami goste zabavljati razumiela.

Ograda, u kojoj je liepa Janica sedela, bilo je osobito po poldasnjih urah dubkom obkoljena. Najveća gospoda i najbogatiji gradjanski sinovi su si za čast držali iz njezine ruke napunjenu pipu, preuzeti i u njezine liepe modre oči zaluknuti moći.

Ana nije bilo čudo, da su u Pernaumerove žepu sve više i više srebrnjaki tekli a u železnoj kassii se žutaki nenadano množili.

Osobito officiri su samo onak hitali s novci.

Sada su nadošla vrijeme putovanja a šnjimi i stranjski svet, koj se je žele svojih novac u Beću riešiti, kak to i danas biva. Da su u to vrijeme trgovine cvale, ra-

zumieva se samo od sebe, a Pernaumer je u to vrijeme liepi profit u žep spravil. Svojim previdljivim duhom je došel na to, kaj bi takovim gostom još potrebno moglo biti, pak je uredil u kući posebnu sobu za tako nazvanu »pušaču« sobu. U nju je postavil stole, stolce, zaviese na obloke, — zatim kocke i karte i — »pušača soba« je bila uredjena, gde je med duhanskim dimom i žven cvancigah svoj glas imal pri čem je kak navadno, kavanar najbolje izašel.

Jedan od najžilavijah igraćah je bil grof Malesherbes, ili »vitez samolad«, kak su ga takaj nazivali. To je bil officir iz princa Eugena vojske, čoviek pametan, fini ali skroz neobuzdanog temperamenta.

On, bez da se je mnogo trudil, je došel u milost Janičinu. On je čutil za nju a ona za njega, samo rekli si jedan drugomu još nisu. Medjutim stvar je morala, kak i sve drugo na videlo izajti.

Princ Eugen nije mogel osobito kartase i igraće kockami trpeti, pak je prema tomu bila i stroga prepoved za soldate a napose za officire. Velike kaštige su čekali onoga, koj bi ovu prepoved prekršil. Opetovano je liepa Janica prosila grofa, da se odreče te nesretne igre, kojoj je bil tak strastveno

zdi jedne pevače ptice dva stare i pet mladih najdemo, koji škodljive gusenice i kukce jeju i ako zračunamo kuliko takvih škodljivih kukcova potrošiju samo pet mladi dok iz gnjezda zletiju i stem kuliko hasna činiju, taki spazimo da jedna gnjezda je vno-go vredna. Rečemo, da svaki mladi potrebuje na den 50 gusenica to je sveskup 250. Mladi vun zletiju na priliki za 30 dni. Čez ovi 30 dni potrošiju 30×250=7500 gusenica. Več vezda jedna gusenica, ako samo jednoga cveta na nikaj spravi na den kuliko to dojde ako čez 30 dni na 7500 gusenica računamo? 7500—put 30, to je fer talj milliona. Tuliko komadov menje bruških jabukah i t. d. zraste onda ako samo jedno gnjezdo uništi negdo. Trsimo se da nam deca na zimu tu ostale ptice nebanuju, ne loviju nego da još sa kakvim droblinjem pomoreju siromaške ptičice, a na protulete i u letu pak naj nebanujujuju gnjezde, jejci mlade ptičice. (L)

Očita zahvalnost.

Medjimurska šparkassa 60 korun i čakovečke okolice zvana šparkassa 40 korun prikazalo je čakovečke velike občine sirotinjah stran. Za taj dobrotvorni prikaz imenuvani penezni zavodi nek primeju u ime sirotinjah ovdj takaj iskrenu zahvalnost od občinskog poglavarstva.

Svinjski vrbanac.

Vu susedskim Varašdin varašu med svinjami tako zvani svinjski vrbanac kužni beteg je nastal, radi toga dok nebude dopušćeno, odonud žive svinje k nam dognati prepoveda se.

Po občinskih putih promet i voženje.

Zalavarmedjija minućeg ljeta vu majuju mesecu na spravišču je jednu pravilnu naredbu načinilo, ovo saća nutarnji minister je takaj odobril. Ov pravilne naredbe važnosti, ovde vu čeljoj obširenosti na znanje stavimo:

1 §. paragraf. Cele varmedjije okolici s jednim cuglom konje ravnati prepoveda se. Koj proti ovoj naredbi pregreši od 4 korun do 40 korun peneznom kaštigom kaštigani bude.

2. §. Po obćinah nutrašnjih strani iliti kolo doma vu kola zapreženu rogovatu marhu ali budi bivola ako nije vu konjsku spravu zapreženu, pripoveda se iz kol goniti, poljeg takove sprege kućis ali gazda dužen je poleg nje ili pako pred njom idti.

3 §. Na kojem guder putu ako se s višemi koli zastane marhu silno goniti se — prepoveda.

Prepoveda se nadalje silna gonitba na dol bez zapora. Po takovih mestah vu kojih se kola dođuća zdaleka nevidiju, gonitba samo po korakih je dopušćena.

4. §. Takovomu kućisu, koj se žuri iti naprvo prećiti nije dopušćeno.

5 §. Ova pravilna naredba gledeć na varaše nespada.

Odgojvanja hromost.

Vu susedskoj Varaždinskoj varmedjiji med konjskom marhom odgojvanja hromostni beteg vladuje i vu ovim betegu trpeće kobile na šinjaka levoj strani Z. K., nadalje F. znamenjem zaznamenuvana jesu. Iz takovimi znamenji zaznamenuvane kobile, — kakti betežne i sumojive kupiti ne prepoveća se, tim menje takaj, kakti takove stvari pod pastuha pušćati je oštro prepovedano. Ako pak vu kotaru takove stvari našle se bi, svaki konjski odgojiteljni gospodar sam sebi načini neprilike onda, kad ove dotičnomu poglavarstvu ne javi.

Marcluško guseničko unišćenje.

Započelo se je guseničko unišćenje. Poljegljedstva glasećeg od 1894. ljeta XII članak zakona 50 paragrafa svaki gospodar dužen je, prije neg bi drevi gonile najkiesnije medjulim marciuša zadnje dane po svojih gruntovih, marofih, vinogradih, sadovnjakih i na vrtih bivajuće drevi i grmljah, od škodljivih gusenica iliti gusenične gnjezde i od metulskih jahah počistiti i skupa pobrane gusenice ovih gnjezdah i jaja spožgati. Obćinski poglavari dužni jesu ovo naredbu izvršiti, tak osobno kak iz jednim občinskim zato sposebnim človekom pasku imati. Koji bi ovo hotonice zamudili izvršiti pod kaštigu padneju i čišćenje občinsko poglavarstvo na njihove stroške zvršavalo bude. Naravski, da

guseničko unišćenje samo onda valja neka, ako svaki zvrši, ar jednoga nemarnoga gospodara s gusenici iz ostavljeni vrt, celo obćinu napuni.

Kradljivosti.

Tischlerics Mihalj iz Lotmerga rodjeni potepasti zidar tekućeg meseca 1 dana od Mihalec Ivana szaszisköiga stanovnika 4 komadov kokoš je posvojil. Ovog istog meseca 2 dneva pako dva felsöpusztafaiski zloćinci od Toplicanec Jožefa 3 komade hižni zajcov vkrali jesu.

Prikazivanje pred srbskom cirkvom.

Marciuša 6. dneva iliti onu nedelju za ruskobojno preobladanje slavjanski dijaki hoteli su Bogu na čast službu božju obdržavati. Nego ove službe božje obdržavanje nakanu Bogdanovics Luczian srbski biskup i dr Dimitrievics Vladimir peštanski srbski plebanus takaj njim je zabranil. Budapeštanski slavjanski dijaki nato, pred grćkom cirkvom su ove dane halabuku napravili.

Beli i črni.

Iz Springfield Ohio države telegrafiraju jednoga črnaca iliti saracena, kojega su tim bili zatužili, da je jednu belu ženu strelil, beli ljudi su zatukli. Ove dane po priliki do 2000 belih ljudih s oružjem i jbakljami napali su na saracene i njihovom stran jesu vužgali. Ogenj je njihovih dvadeset na rendu vzetih kasarnah na nikaj spravil. Pobunjeniki zapadnu stran su takaj prepelićili vužgati nego črnaci su njim ipak preprećili. Nezna se, jeli su i ljudi bili zgoreli.

Betežni hercegrimaš.

Vaszary Kološ hercegrimaš još navek sebe za slaboga čuti. Vu svojem položaju se najmre pobolšanje kaže, nego telovna jakost još nije došla nazad zevsema. Betežni cirkveni vladalac se ove dane takaj stal iz postelje i dugše vreme sprevdal je na svojom stolcu i doktoru pokehdob betežnik s tekom hranu troši, ufaju se, da za kratko vreme prveše zdravje čisto nazad povrnulo se bude.

Napad v noći.

Pred nekulikimi dani v noći jeden po-

odan, ali on seje njezinim opomenam samo smijal.

»Meni prinz nikaj neće!« — bil je navadni odgovor grofa Malesherbesa — »samo pazite draga Janica, da se nepozvani kuam u pušaću sobu neušljaju, koji bi mogli izklafrati«.

Janica si je takov odgovor znala samo duboko zdehnut, pak jer drugo nikaj nije mogla učiniti, gledala je na to, da nepoznati nisu mogli u pušaću sobu dohadjati.

Medjutim bil je tu jedan trgovački sin, koj se je vrlo zanimal za hepu Janicu, a u tom je bil i dapače od njezinog oca podupiran, jer on je bil bogatih ljudih diete, otmienna osoba i u svakom pogledu vrlo dobro partija; ali Janica ga nije hotela. Sa svim svojim blagom i bogatstvom je za nju bil neznan patron, bez ljubeznivosti i bez duhovitosti, a i njegovu skupost ga pri njoj nije preporučala. I anda je njegovo snuboćenje odriešito odbijala. — Mozbit je pri tom mislila na »viteza samolada,« ali rekla nije nikomu.

Gospon Vid Stuberger, taj sin trgovca, je medjutim dobro videl i znal, tko je njegov. oj želji na putu. Ako bi viteza mogel iz

gaja izterati, bi imal otvorenu igru; kad bi najme officira izpred Janičinih očih nestalo bi joj ga i iz misli nestalo. Njegovim ponudam i volji svojega oca se onda nebi segurno protivila. Anda se prijel posla.

Već dojućući večeri, — baš je vitez samolad punu šaku dukatah na stol hitil, — stupi u pušaću sobu jedan officir, koj je vu ime princa zahtieval od grofa njegovu sablu.

Grof Malesherbes se u prvim hipu prestraši, ali za čas se oporavi i svoju sablu neda, te e i suprotstavi. Ali tim se je baš u nevolju zakopal, jer sa officirom su u sobu nahrupili i patrola sa četiri soldata, od kojih je jednoga izbilja i teško ranil, ali su mu drugi sablu oduzeli i njega onda sobom odpeljali.

Janica je sad postalo zdvojna. Ona je odmah posumnjala tkoje officiru ovak grdo zakuril, a poslie se je i njezina sumnja obistinila, kad joj je Vid Stuberger licumerski svoje sažaljenje vrhu toga dogodjaja izrazil, i ktonu dodel, da će se on za njezinoga oca pred gospodom zauzeti, za da ne bude radi kartanja u njegovom lokalnu kaš-

tigovan, a tim se je hotel očito pri Janici dublje vpelati.

Ona tomu prilizavcu nikakov odgovor nije dala, ali je u sebi odlučila u tom poslu takaj svoje učiniti.

Gosti kavane, ponajpače officiri su govorili o dugotrajnom zatvoru, o gubljenju officirske časti i još više gorega, jer se je znalo, da je princ vrlo strog, a osobito proti kartášem.

Dugo si je premisslavalala a konačno i zaključila.

Princ Eugen je polag svega svoga gospodstva bil vrlo ljubezan i jednostavan muž skojim se je lahko dalo govoriti. Ali dosta je vremena prošlo, dok je Janica pri njim si audienciju izhodila. A kad je onda bila pušćena pred njega, padne na koliena pred njim i prosi za grofa Malesherbesa milost — pomiluvanje.

Princ Eugen, koj je bil malo nagluh a i niemački nije posve dobro govoril, kak, u ono vrieme svi velikasi, pozove zvonćenom svojskoga komornika Belisea-a u sobu.

»Ah, ah,« — veli francezki proti ovomu: — »Ova dama je gospa grofa Malesherbesa. — Anda pustite ga iz rešta; ja hoću tak; ali kartati se mi se više nesme!«

tepuh v Lővy zvani vulici zastavi Dőbrényi Sándor zvanoga, od jedne fabrike domom idućega težaka, razbojniku točno poljeg navade — ognja prosi od njega. Težak bez svake sumnje tamo pruži njemu svoju cigariju, nego razbojnik se na njega hiti i gutiti ga počne. Zatim peneze zahteva i noža v zeme naprvo s kojim tak njega spika, da nesrečni se na zemlju sruši. Ranjenoga drugi dan vu zorju vu spital su odpeljali. Redarstvo drugi dan pred poldanom našlo je razbojnika po imenu Molnar Mihaly zvanoga potepuha, kojega takaj i zadržalo je. Molnar radi kradljivosti već jedanokrat bil je pod iztragom.

Mrtvo telo vu melnu.

Vu Peštanski Henger melina društva zvanim melinu ove dane su težaki na jedno osobito vidjenje došli. Vu grisa čišćenjem mašini med grisom našli jesu od njihovih padšaov mrtvo telo, po imenu Štukasz Ferencz. Na hrbtu je ležal vu mašini nos, zubi, vuha puna bila jesu njemu s grison, bez svakoga dvojenja, da se bil vtopil vu grisu. Od redarstva je Krecsányi kapitan van išel vu melin, da od predčenja protokola vzeme gori. Kod redarske iztrage je na videlo došlo, da Štukasz Ferencz v noći okolo dvih vut došel je domom iz oštarije. Napit je bil i pri času da s pijanom glavom legel si je nuter vu čišćenu mašinu, gde vu nju nuter tekući gres ali ga zalezal, ali pak zadušil. Redarska istraga i to takaj drži za mogućnost, da Štukasz iz silnim načinom je moral vumreti. Na glavi njegovi najmre od vudarca znamenja se vidiju, moguće je, da njegov nekoji neprijatelj iz osvijete del je njega med gres.

Sit života barun.

Iz Beča javiju da tamošnje redarstvo, na brünškoga poglavarstva prošnju da nek jednoga mladoga baruna išće, koj je s jednom mladom pucom skupa izniknul. Tragi iz Brünna prama austrijskomu glavnomu gradu vodiju. Po iskanju se zeznalo, da ska-

kavci — 17 ljet star Bruck Emil barun i 20 ljet stara Kopriva Frida gospodičina, doista da se vu Beču bili jesu zadržavali. Mlada ova dvojica pred dvemi dnevi su van odputovali vu Atzgersdorf, nego pri času su bili čuli glasa, da nje poglavarstvo išće i tak su iz Beča dalje odputovali.

Jedne gospodske puće nesreća.

Vu Nyitri — kak odonud javiju — neka za izvanrednoga držiju od jedne mlade gospodske puće nesreće. Glas tako javi, da Taby Olga, Taby Mihaly Nyitre honvedškoga kapitana kćerka, se iz nenada s pistolom vu prsa strelila i na smrtno ranila bila. Poljeg drugih mnenja pako da je mlada puca ni poljeg nenada postala aidovom nesreći nego radi česa to nepiše. Vu celim varašu iz pomiluvanjem premislavaju sada žalostno ovo pripečenje.

Jedne familije propast.

Beseka Karolya jedne berlinske kartografskog zavoda vlastelina Mollyt zvanu tuvarušicu, Hedvig k ćerku s njegovemi dvemi sineki tekućeg meseca 7. dneva vu jutro na njegovem stanu otrovne našli jesu. Roditelji i njihova devetnajst ljet stara Hedvig ćerka bez svake dvojbe samohotice zavdali si jesu smrt, doklam 12 i 16 ljet stariim sinom pri času bez njihovoga znanja dali su otrova tak zvanoga — cikankalia. Iz petero osobah stojeća familija, kak se bilo videti, veselo obslužavali jesu Hedvig kćere narodjeni dan i na večer vu jednim cirkusnu predavanje do kraja glatilijesu. Ovo stršno pripečenje drugi dan pred poldnevom služeća puca spazila, kad je iz jednom zamudjenom gratulacium išla vu hižu k gospodičini, nego onda već s ostalemi drugimi je mrtva bila. Vu dvojnosti bivše siromaštvo je dopeljalo na to. Besekije koji vu bensbergsku kadetsku skolu hodeće svoje dva sine samo zato su pozvali dimo, da se oni takaj rešili budu od na njih čekajuće nevolje. Samo da samoubojniki tim samo nisu bili zadovolni, nego služeću pucu takaj na-

kanili su zapraviti. Ova osvedočuje one tri bele pilule, koje puca na kuhinjskim stolu bila našla poljeg jedne cedulice, na koju su bile ove reči napisani: Minna jedi, od tvojeja — gospodina jesu. — Na sreću Minna ni posluhнула reč. Beseka je prije toga soldački oficir bil. Vu Kielu za svu tuvarušicu si je vzal Krabbenhoelt oštarijska kćer i ostavil je soldačku službu, kajti svojega testa čast nije za dostojno spoznal k svojoj časti. Kasnije agent i opet urednik, a naj na zadnje pako spameten malar. Iz svojega posluvanja i delovanja bi pošteno možel bil živeti, nego još od onoga vremena, kad je leitinant bil, vnogo načinjeni dugi su ga čisto zmutili, rado je trošil, bale je držal, sampaniera pil, ova su njega na nikaj bila dela. Po takovim načinu opal je vu dvojnost, iz koje sam smrtijum mislil si je vugnoti.

20 korun dar.

Štefanec Antonova žena, rodjena Borcka Jozefa iz Središće (Postrau) lanjsko leto november 26-ga dana radi menjšega obiteljskoga svadja iz doma je odlazila. Puta si je brččas proti Magyarskomu orsagu vzela. K njoj spadajući 20 korun dara daju onomu, koj k gore spomeniti ženi na trag vodi. Osobna prepis: 30 ljet stara (ali z četredeset ljet gledj van), plavni lasi, dugi nos, srednje veliko, jako, malo razrašćeno telo. Iz dolaje zubali nekoji zub fali. Samo slovenski govori. Kada je odlazila, barnastu pletenu opravu i barnastog pletenog plećnoga rubca imela je na sebi.

Prijaviti se moći pri Štefanec Antonkovaču u Središću (Polstrau), ali pak prizdatlilstvu nasih novin.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

Belisee otide. Princ Eugen se sad lahko nakloni pred liepom Janicom te joj veli niemački: »dobro sve je u redu«. Ona mu je na to hotela ruku kušnuti, ali on nije dal. I opet začudjeno glavom kimne, zvadi iz žepa tubakeru te si pošnufa. Janica pako otide dubokimi nakloni sva blažena i zadovoljna.

Kad je odhadjala a princ za njom gledal, palo mu je tekar u oči, da je ta mlada dama u gradjansko odielo oblećena, anda nije moguće, da bi bila gospa jednoga grofa i cesarskog officira.

On pozvoni opet. »Belisee,« — krikne u sobu dojdućemu komorniku — »tko je bila ova liepa žena?»

»Vašoj milosti na službu, to je bila Janica, kćerka kavanara Petra Pernbaumera« — odgovori ov.

Princ smejuć projde po sobi gore dole »C'est drôle, c'est drôle« — veleć — »ali on ipak mora kaštigu dobiti. — Grof Malesherbes se odmah neka pri meni prijavi. Ste razmeli!»

Belisee se nakloni i opet otide.

Drugod dana se grof kod princa javi. »Vi ste se kartali, anda ste ordru prekršili. Vi ste takaj cornetta skoro zaklali, gospodine grofe, i valjda se sravnujete tih činah« — veli princ oštro. — »Ako sad cornett umre, ja vas morem dati obesiti.

Jeli ste razmeli gospodine grofe?!

Grof je tiho bil, jer je znal da je kriv. »I u višegodišnju tamnicu bi vas mogel dati zatvoriti!»

Grof se samo naklonil.

»Ali za vas je netko prosil. Vaša zaručnica je prosila. Je u istinu gospodine grofe, i ja hoću u ovom slučaju milost miesto pravice rabiti, ako načinite sa Annom Pernbaumer gosti.»

Anda Janica Pernbanmer — ta zmožna dievojka — je za njega prosila! Officir nije našel odgovora, ali ova kaštiga mu se nije baš najtežja videla. »Vaša prejasnost« — izmucu konačno — »ako — dobro čujem ...»

»Je, je, vi posve dobro čujete« — pritrne ga princ — »i ja se nadam, da ćete me na skoro na svatbu pozvati. — Postie svadbe bude gospodin kapetan za komandanta Zeughaus-a u Wiener-Neustadt postavljen. — Jeli ste me razmeli gospodine grofe?»

Tim se grof Malesherbes prigine i polag ondašnjeg običaja kušne strahopoćitanjem glasovitomu vojskovodji ruku, — i tim bude odpusten.

Peter Pernbaumer se nije malo začudil kad je grof Malesherbes na jedan krat u paradu došel knjemu te ga ozbiljno za Janičinu ruku zaprosil. To je bilo veliko izne-

nadjenje i posvuda med ženami šaptanje Grof i gradjanska kći! — To niti nije bilo vierojatno. — Ali kad se je dva mieseca poslie toga u kući Pernbaumera svatba obdržavala, pri kojoj je glasoviti vojskovodja jer je baš malo žbetežal, dal po oberstaru grofu Trautmannsdorfu zastupati, onda su i najnevierovanije babice, kojem to stranom i i iz jala nije hotelo u glavu iti, morale vieroovati a Vid Stuberger, je dapače moral gledati, kak je iz navadne gradjanske dievojke prava pravcata grofica postala. On je za svoje denuncirauje posve drugu plaću očekival.

Malenci su se poslie vienćanja u Wiener-Neustad preselili, gde je Malesherbes bil kroz nekoliko godinah komandant Zeughaus-a. Kasnije je bil premešten u dvorsku ratnu kancelariju.

Malesherbesa, koj je u francezkoj imal rodbinu je u to vrieme od onud zapala dobro velika herbija iza nekakove tece mu i on se je na to svojom liepom Janicom preselil u francezku gde je ona postala mati mnogobrojne obitelji.

I ovak se zadovoljnostju zvršava pripovest o »vitezu samoladu,« koj je kroz liepu Janicu konačno iz vetrenjaka postal vriedan muž, obće štovani visoki plemić i skrbljivi suprug i otac obitelji svoje.

Kollay Em.

Ertesítés.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönség b. tudomására adni hogy bécsi bevá-
 — sárlási utamból visszatérve —

raktáromat nagy választékú divatos

női-, gyermek

tavaszi és nyári

kalapokkal

egészítettem ki, a melynek megtekintésére bátorkodom felhívni. — Aruimat a f. hó
 28-iki csáktornyai országos vásár alkalmával a

Strausz- (előbb Neuwirth-féle) ház bejárójában kiállítom.

Teljes tisztelettel

Hauser D. J. (Ezelőtt Bayer S.)

Varazsd.

668 1-1

fischel fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan.

A legujabb gyorsajtókkal és díszes új hetűkkel
 van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegy-

zési-, esketési- és gyászjelentéseket,

számlák, körlevelek, hivatalos- és magán-

nyomtatványokat, rópiratokat műveket stb.

bármely nyelven és kivitelben.

A legjutányosabb árak mellett.

Alapítottott *

1882-ben *

Gabona árak. — Újlenka žitka.

1 m-mázsa.	1 m-cent	kor fill.
Buza	Pšenica	15.00 —
Zab	Zob	11.20 —
Rozs	Hrż	11.60 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.20 —
kendermag	konopljeno seme	18.00 —
Árpa	Ječmen	12.00 —
Fehér bab uj	Grah beli	15.00 —
Sárga » »	» žuti	14.00 —
Vegyes » »	» změšan	12.00 —
Lenmag	Len	16.00 —
Bükköny	Grahorka	09.00 —
Tökmag	Koščice	15.00 —

Keil-lakk

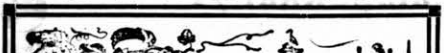
legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 90 fillér,
Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fillér,
Keil-féle szálnakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

HEINRICH MIKSA cégnél, Csáktornyán.

666 2-8

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinken föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg nő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskátály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekébb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghálálatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címzett levelezőlapon tudatja.

Czím: 887 1-20

Érmeletki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Új elsőrendű írógépek

üzletfeldás folytán juttathatók. Tudakozódásokat „Nagyon jutányos” jelíggel e lapra való hivatkozással

665 2-5

Mosse Rudolphhoz,

Budapest, ferenciek-tere 3, intézendők.

BRAZAY KÁLMAN
SÓSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR

Ha ajánlati utasítás minden üveghöz mellékelve van.

620 11-52

AZ ANGOL KIRÁLY 1912
BUDAPEST
IV. Károly 16. KORÚT

divatos felöltő 12 főtől feljebb
angol domb felöltő 12
divat. tavaszi ölt. 14

Uj képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KLEIN és SCHWARCZ
legnagyobb férfi- és gyermek ruha-áruház.

592 30-52

20 korona jutalom.

Stefanecz Antalné született Borka Josefa polstrai lakos mult év november 26-án egy kisebb családi perpatvar miatt otthonról eltávozott. Úját valószínűleg Magyarország felé vette. Hozzá tartozói 20 korona jutalmat adnak annak, ki fenn nevezettnek nyomára vezet. Személyleírása: 30 éves, (de 40-nek néz ki), szőke haj, hosszú orr, közepmagasságú, erős kissé elkövéredett termet. Alsó alkapszaból néhány fog hiányzik. Csak szlovenul beszél. Eltávozásakor barna kötött ruha és barna kötött vállkendő volt rajta. △ △ △ △

Jelentkezhetni:

Stefanecz Antal
kovácsnál
Polstrau,
vagy e lap kiadóhivatalában.

664 4-4

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy
Jeszygyel

„kulcs”

legjobb, legkiadósabb s enyvedőre legcélszerűbb szappan. — Minden hársz alkatrészekből mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikéül legyen ellátva. !!!

919 31-1

OLCSÓ ÁRAK

➔ **husvétig** ➔

= a következő feltűnést keltő, *kivételes árak* vannak érvényben: =

15.000	méter legújabb divatu, kitünő minőségű tavaszi- és nyári szövetek 115/130 cm. széles	— K. 70 fill.-től	feljebb	6000	női bluz, gyönyörű szép, divatos mosószövetből	— K. 99 fill.-től
20.000	méter, legújabb divatu mosószövetek batist, Zephyr Satin, Temine, Creton stb.	— 24		2500	női jupon , különféle szabással, kloth, lustre, kord, vagy mosószövetből	— 48
10000	méter, legújabb divatu, zürichi selyem bluzoknak, a legelőnyösebb mintákban	— 10		5000	női szalmakalap elragadó szép modellek	—
3000	női tavaszi kabát , kitünő szövetből elegáns szabással	— 10	50	3000	női fűző , kitünő szabás, tartós anyag	— 75
2500	legújabb divatu, elegáns szabású női alj , szolid tartós angolszövetből.	— 8	50	6000	gyermeköltöny , divatos façon	— 80
				4000	kötény , a legkedveltebb szabásuak	— 97

Azonkívül nagy választék mindenemű **ruházati cikkekben**, továbbá vászonárak, chiffon, zsebkendők, szőnyegek, ablakfüggönyök, garnitúrák, csodálatos olcsó árakon.

Cs. és kir. udv. szállítók.

LUDWIG ZWIEBACK & BRUDER

Wien VI/2, Mariahilferstrasse III.

A monarchia egyedüli áruháza, mely versenynélküli olcsó árak mellett is 15 K.-án felüli rendelésnél postadíjmentesen szállít.

➔ **kezeség melletti tartós** mosó-, pamut- és selyemszövetekből álló mintaküldeményünket ingyen és bérmentve küldjük. ➔

— Pompás képes árjegyzék. —

Globus műtrágya

➔ **keverék.** ➔

Tisztelt Gazduram!

**Tudja Ön azt jól, hogy:
ha nem vet, nem is arat.**

Ha tehát Ön a rétjéről már az első évben **dupla és a többi években az eddiginél három és négyszer nagyobb eredményt** elérni kíván, akkor **trágyázza** rétjeit az én „Globus G. W.” műtrágya keverékemmel.

Lóher „Globus M. J.”-vel trágyázva **négy és ötször nagyobb eredményt** ad az eddiginél.

Zab „Globus M. N.” trágyával trágyázva **dupla zabot és dupla szalmát** ad.

Továbbá tartok még tavaszi és őszi **buza- és árpatrágyát**, valamint szőlőtökének való trágya keveréket is.

Ezen kitünő műtrágyakeverékek, melyeknek **minden talajon jó hatásuk van** — tavasszal a hóolvadás után a mellékelt használati utasítás szerint lesznek a földre elszórva.

„Globus” műtrágya keverék kizárólag csak nálam **kapható**, 100 klg. 12 K.

A „Globus” műtrágya keverékek használati utasítása a katasztrális holdra számítva.

Réttrágya: 100 klg. „Globus W. D.”-t kell tavasszal száraz időben elszórni.

Lóhertrágya: 100 klg. „Globus M. J.” lesz március hó elszórlés felében száraz idő alkalmával elszórva és esetleges vakondtúrások kiegyenlítettnek.

Zabtrágya: Szántás után 100–130 klg. „Globus M. N.” trágyát kell elszórni és ezután a zabot bevetni.

Nyári-árpa trágya: „Globus S. D.” az eljárás ugyanaz mint a zabnál.

Buza-, Rozs- és Téllárpatrágya: Kora március hóban száraz idő alkalmával 50–70 klg. „Globus M. T.” elszórando.

Kukoricatrágya: Ha géppel vet, ugy a harmadik szántás után 100–130 klg. „Globus A. K. S.” kell elszórni és a megművelést szokás szeriut folytatni, ha pedig kézzel vet, illetőleg töltésre dolgozik, ugy 100–130 klg. „Globus A. K. S.” lesz a már bevetett magra elszórva.

Szőlőtöke trágya: Kora tavasszal szórjon a tőkék sorába 100 klg. „Globus E. O.”, valamint közvetlen az első kapálás előtt ismét 100 klg. „Globus E. O.”, mely trágyázás után a megművelést máskor folytatja.

Kiváló tisztelettel **Todor R.-utóda** Cszégtulajdonos 623 10-4

Kráschovecz József Csáktornya.